

Opleidingen

Op een universiteit een Master of Science opleiding in de Lucht houden vereist een minimum omvang van de jaarlijkse studenten instroom. Op zich is een dergelijke eis niet onredelijk, maar wat is "een minimum omvang"? Moet dat inderdaad rond de twintig liggen, een getal zoals dat op vele universiteiten wordt gehanteerd? En moet dat, zoals nu veelal wordt toegepast, voor alle studierichtingen gelijk zijn? Een lastige kwestie, waarbij spreadsheets en idealisme elkaars tegenstander zijn.

Mede als gevolg van dergelijke 'regels' zijn zelfstandige opleidingen in de Kartografie en Geodesie verdwenen. Deels bestaan ze in zeer afgeslankte vorm voort in ander opleidingen, maar nieuwe aanwas van academische geschoolde geodeten en kartografen is er niet meer. Dit heeft, tussen haakjes, ook gevolgen voor onze vereniging GIN.

Natuurlijk moet je je afvragen of dit erg is. Als er geen behoefte meer is aan dergelijk geschoold personeel zou je kunnen zeggen dat het niet erg is. Als er wel behoefte is, maar geen belangstelling van de studentenzijde is dit in onze ogen onbegrijpelijk; ons vak is immers zo fantastisch leuk. Maar kennelijk brengen we onze boodschap niet goed genoeg. SAGEO doet hier goed werk.

Ook mogen we de ogen niet sluiten voor trends. Problemen dienen tegenwoordig multi- en interdisciplinair aangepakt te worden. Er is behoefte aan personen die de kennis van meerdere vakken in zich verenigen. De geo informatie opleidingen, zoals bijvoorbeeld GIMA, zijn hiervan voorbeelden. Maar ook hier is het steeds weer spannend of er aan het begin van het academisch jaar genoeg studenten komen opdagen. Een paar keer onder de streep en je moet - als je hiertoe nog in gelegenheid wordt gesteld - verantwoording af leggen bij het College van Bestuur.

Als we eens inzoomen op de kartografie, of beter op de (geo-)visualisatie, dan bestaat dit vak alleen nog als onderdeel(-tje) bij de diverse (traditionele) geo gerelateerde opleidingen. Daarnaast is er bij de diverse informatica-achtige opleidingen ook belangstelling voor (geo-)visualisatie. Het gaat hierbij om data- en informativisualisatie. De eerste richt zich vooral op ontwerp (infographics) en de tweede op interactieve visualisatie van grote hoeveelheden gegevens (big data). Ook houdt men zich bezig met de algoritmië achter de kaart. Voor een student is het in theorie mogelijk om op de verschillende universiteiten te shoppen naar interessante vakken, maar meer dan een of twee bijvakken lukt niet gezien de achtergrond, instapen en eindtermen van de verschillende opleidingen.

Is het allemaal echt zo somber? Nee, want op Europees niveau zijn interessante ontwikkelingen te melden. Midden oktober vorig jaar is er tussen de EU en een consortium

van vier universiteiten onder leiding van de Universiteit van München een contract getekend voor de opzet van een MSc Cartography. Een volwaardige tweejarige masteropleiding.

Het gaat hierbij om een Erasmus Mundus Plus MSc. Deze nieuwe MSc Cartography is een gemeenschappelijke inspanning van de Duitse Technische Universiteiten van Dresden en München, de Oostenrijkse Technische Universiteit van Wenen, en de Universiteit Twente (Faculteit Geoinformation Sciences and Earth Observation - ITC). Toch mooi dat de EU brood ziet in de kartografie. Een opsteker. Ook uniek omdat die een van de eerste Joint-Degrees is, waarbij uiteindelijk één diploma door de vier universiteiten wordt uitgegeven. Dit had en heeft de nodige administratieve voeten in aarde waar over in een later nummer van Geo-Info meer te lezen valt.

Voor deze Joint Degree stelde de EU 1,6 miljoen euro beschikbaar, wat voldoende is om 38 studenten van een volledige beurs te voorzien. Deze beurzen kunnen gaan naar EU ingezetenen, maar vooral ook naar minder bedeelde landen buiten de EU. Daarnaast is het de bedoeling dat ook reguliere - niet beurs - studenten uit de EU landen deze opleiding gaan volgen. Min of meer net als bij GIMA verhuizen de studenten van stad naar stad waarbij de ze beginnen in München en het vierde semester eindigen in Enschede. Na drie jaar moet blijken of deze opleiding in de kartografie duurzaam zelfstandig kan verder gaan. Een nieuwe kans voor ons vak!

Prof. dr. Menno-Jan Kraak

*ITC International Institute of Geo-Information Science
and Earth Observation
Department of Geo-Information Processing
E-mail: kraak@itc.nl*

Menno-Jan Kraak

